

SPEERPUNTEN VOOR **SUCCESVOL** **BIETEN BEWAREN**

De bewaarperiode voor bieten die in december of januari geleverd worden bedraagt meestal meerdere weken. De bewaarverliezen kunnen doorgaans beperkt blijven bij een goede voorbereiding en gerichte aandacht voor de bietenhoop tijdens de bewaarperiode.

Vorstvrij en koel bewaren geeft het laagste suikerverlies: controleer regelmatig de temperatuur in de hoop en probeer te voorkomen dat deze oploopt tot boven 8°C.

Goed voorbereid zijn op het bewaren van bieten maakt de uitvoering gemakkelijker en kan een hoop ergernis voorkomen. Ga daarom tijdig na of u nog zaken dient te organiseren. Bewaarrisico's kunnen geminimaliseerd worden als u weet waar u op moet letten en tijdig inspeelt op de omstandigheden. De belangrijkste aandachtspunten en overwegingen worden hieronder nog eens toegelicht.

Bereid ligplaats en materiaal voor

Voor de aanleg van de bewaarhoop is voldoende ruimte nodig. Per 1,2 ton netto bieten is minimaal 1 m² oppervlakte nodig, uitgaande van een aanbevolen maximale storthoogte van 2,5 meter. Zorg daarnaast ook voor genoeg ruimte rondom de hoop voor lader en vrachtwagens. De bewaarplaats dient verder opgeruimd te zijn (geen hout, stenen, enz.) en vlak zodat er geen

water onder de hoop blijft staan. Leg de benodigde afdek- en bevestigingsmaterialen voor de bewaring tijdig klaar en vul zo nodig de voorraad aan. Als het weer in het najaar plots omslaat moet snel gehandeld kunnen worden om de hoop tijdig af te kunnen dekken. Een steekthermometer is eveneens benodigd om tijdens bewaring de temperatuur in de hoop te kunnen controleren.

Grote invloed oogstkwaliteit

Gezonde bieten met weinig beschadigingen, aanhangende grond en bladresten zijn een belangrijk uitgangspunt voor een succesvolle bewaring. Stem het rooimoment af op de weersvoorzichten. Bij late levering moet niet onnodig vroeg gerooid worden, maar wacht ook weer niet zo lang tot de kans op zeer natte of bevroren grond te groot wordt. Rooien onder gunstige omstandigheden heeft grote voordelen. Naast beperking van

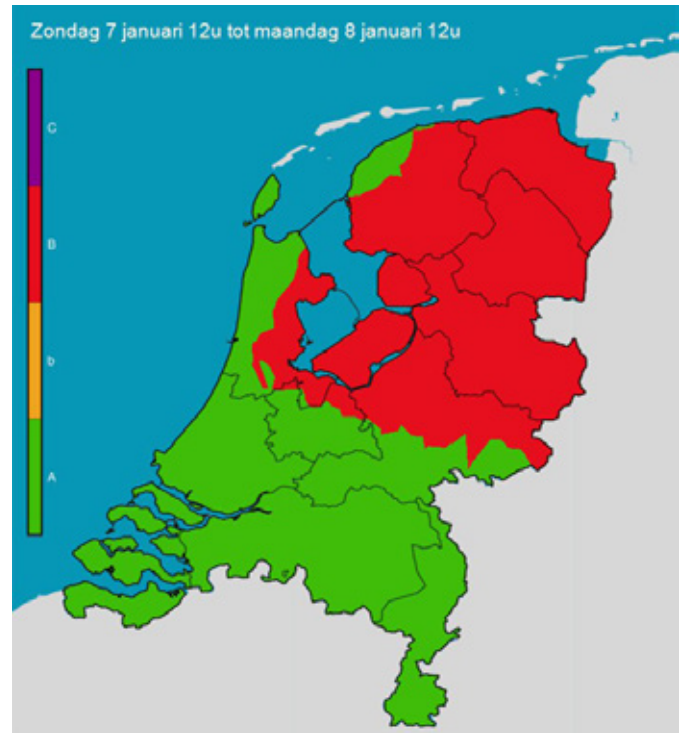
structuurbederf van de grond hoeft er dan minder intensief gereinigd te worden om grondtarra voldoende te verwijderen, waardoor puntbreuk en kneuzingen beperkt kunnen blijven. Ook is het gunstig als bieten droog de hoop in gaan. Het kopwerk moet erop gericht zijn om zoveel mogelijk hele bieten zonder bladstelen te krijgen. Rotte bieten zijn heel slecht te bewaren en als de hoeveelheid rot zich uitbreidt tot meer dan 10% van de partij wordt deze geweigerd. Beoordeel ruim voor de oogst al of veel aantasting door rot aanwezig is zodat dit niet pas bij het rooien een onaangename verrassing wordt. Als u tijdens de campagne meerdere keren levert, probeer dan de beste bieten te bewaren voor de late levering.

Minder verlies bij langgerekte hoop

Breng de bieten voorzichtig aan de hoop om verdere beschadigingen te beperken. Bewaar de bieten bij voorkeur in een langgerekte, dakvormige hoop met een maximale hoogte van 2,5 meter. Bij deze hoopvorm kan de ademhalingswarmte van de bieten door natuurlijke ventilatie doorgaans voldoende worden afgevoerd. Probeer waar mogelijk een grote vierkante hoop te voorkomen. Onderzoek in 2017 wees uit dat de bewaartemperatuur in dit type hoop duidelijk hoger lag dan bij een langgerekte hoop en dat het bewaarverlies ruim tweemaal zo veel was. Bij een hoop van 500 ton kostte dit hogere verlies circa € 1.400 opbrengst. Aanleggen van meerdere langgerekte, dakvormige hopen naast elkaar is dan ook beter dan het maken van een grote vierkante hoop. Als telers wegens ruimtegebrek toch genoodzaakt zijn om een vierkante hoop aan te leggen dan kan het inschakelen van mechanische ventilatie uitkomst bieden om sterke opwarming in het midden van de hoop te voorkomen, al is dit wel kostenverhogend en is het succes hiervan mede afhankelijk van de buitenluchttemperatuur en de luchtverdeling in de hoop tijdens het ventileren.

Bewaaradvies

Onderzoek heeft keer op keer uitgewezen dat de bewaarverliezen het laagst zijn bij gezonde, schone en weinig beschadigde bieten die vorstvrij, koel en droog worden bewaard. De afdekstrategie moet er daarom op gericht zijn om de bieten zo koel mogelijk (maar wel vorstvrij) en droog te houden. Afdekken met vliesdoek houdt de bieten droog, wat schimmelgroei en kans op broei vermindert. Ondanks dat ventilatie door het vliesdoek kan plaatsvinden, is de temperatuur in de bewaarhoop vaak toch iets hoger in vergelijking met een onafgedekte hoop, omdat de wind er iets minder gemakkelijk doorheen blaast. Afdekken met vliesdoek kan daarom beter uitgesteld worden zolang geen flinke hoeveelheid (>10 mm) regen voorspeld wordt. Vliesdoek beschermt niet tegen vorst, zeker niet bij een harde wind. Zorg

Vanaf 1 oktober tot einde campagne is het bewaaradvies suikerbieten weer te raadplegen via de IRS-website en IRS-app. Voorspellingen voor weersituaties en bijbehorende bewaaradviezen kunnen dan voor iedere plaats in Nederland opgevraagd worden. De bewaaradviezen per regio worden in een kaartje geïllustreerd (zoals bovenstaand voorbeeld). Dit kaartje wordt dagelijks geactualiseerd: www.irs.nl/bewaaradvies.

dat bieten niet bevriezen door de hoop te bekleden met een laag winddicht materiaal (bijv. landbouwplastic, Jupettes of bietendoek) voordat het gaat vriezen. Houd daarvoor de weersvoorspellingen en het bewaaradvies suikerbieten (zie figuur en www.irs.nl/bewaaradvies) goed in de gaten. Aangeraden wordt om tijdens de bewaarperiode de temperatuur op verschillende plaatsen in de hoop te meten (bijv. enkele keren per week, afhankelijk van de hoogte van de buitentemperaturen) en actie te ondernemen indien de temperatuur in de hoop tot boven de 8°C stijgt. Verdere tips en bewaaradviezen zijn te raadplegen op www.irs.nl/oogst.

Martijn Leijdekkers

Rubriek onder verantwoordelijkheid van:

Postbus 20, 4670 AA Dinteloord

Tel.: +31 (0) 165 516 070
Eindredactie: Jurgén Maassen

irs@irs.nl
www.irs.nl